

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

9. oktober 2025*

»Præjudiciel forelæggelse – forbrugerkreditaftaler – direktiv 2008/48/EF – artikel 22, stk. 2 – dette direktivs ufravigelige karakter – en forbrugers overdragelse af sit krav mod en bank til en tredjemand – direktiv 93/13/EØF – artikel 6, stk. 1 – artikel 7, stk. 1 – urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler – den nationale rets ex officio-undersøgelse af, om vilkår i en aftale om overdragelse af et krav, som ikke er genstanden for den for denne ret verserende tvist, er urimelige«

I sag C-80/24,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie (retten i første instans for retskredsen Warszawa-Śródmieścia i Warszawa centrum, Polen) ved afgørelse af 22. januar 2024, indgået til Domstolen den 1. februar 2024, i sagen

Zwrotybankowe.pl sp. z o.o.

mod

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, I. Jarukaitis, Domstolens præsident, K. Lenaerts, som fungerende dommer i Fjerde Afdeling, og dommerne M. Condinanzi, N. Jääskinen og R. Frenco (refererende dommer),

generaladvokat: L. Medina,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– Zwrotybankowe.pl sp. z o.o. ved radca prawny A. Tomaszewska,

* Processprog: polsk.

- Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. ved advokati A. Kuzawińska, M. Malciak og W.J. Wandzel,
 - den polske regering ved B. Majczyna, som befuldmægtiget,
 - Europa-Kommissionen ved P. Kienapfel og U. Małecka, som befuldmægtigede,
- og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 30. april 2025, afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 22, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008 om forbrugerkreditaftaler og om ophævelse af Rådets direktiv 87/102/EØF (EUT 2008, L 133, s. 66) samt af artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler (EFT 1993, L 95, s. 29).
- 2 Denne anmodning er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Zwrotybankowe.pl sp. z o.o., et polsk anpartsselskab, og Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. (herefter »PKO Bank Polski«), en bank, vedrørende en forbrugers krav mod denne bank, hvilket krav sagsøgeren i hovedsagen har erhvervet.

Retsforskrifter

EU-retten

Direktiv 93/13

- 3 Artikel 6, stk. 1, i direktiv 93/13 fastsætter følgende:
»Medlemsstaterne fastsætter, at urimelige kontraktvilkår i en aftale, som en erhvervsdrivende har indgået med en forbruger, i henhold til deres nationale lovgivning ikke binder forbrugeren, og at aftalen forbliver bindende for parterne på i øvrigt samme vilkår, hvis den kan opretholdes uden de urimelige kontraktvilkår.«
- 4 Dette direktivs artikel 7, stk. 1, har følgende ordlyd:
»Medlemsstaterne sikrer, at der i forbrugernes og konkurrenternes interesse findes egnede og effektive midler til at bringe anvendelsen af urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem forbrugere og en erhvervsdrivende, til ophør.«

Direktiv 2008/48

- 5 Artikel 22 i direktiv 2008/48 med overskriften »Harmonisering og direktivets ufravigelige karakter« bestemmer følgende i stk. 2:

»Medlemsstaterne sikrer, at forbrugerne ikke kan give afkald på de rettigheder, der tilkommer dem i medfør af bestemmelser i national ret, der gennemfører dette direktiv eller svarer til dette direktivs bestemmelser.«

- 6 Dette direktivs artikel 23 med overskriften »Sanktioner« har følgende ordlyd:

»Medlemsstaterne fastsætter regler for sanktioner for overtrædelser af de nationale bestemmelser, der er vedtaget i medfør af dette direktiv, og træffer alle nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de iværksættes. Sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelserne og have afskrækkende virkning.«

Polsk ret

- 7 Ustawa o kredycie konsumenckim (forbrugerkreditloven) af 12. maj 2011 (DZ. U. nr. 126, pos. 715) gennemførte i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (herefter »forbrugerkreditloven«), direktiv 2008/48 i den polske retsorden.

- 8 Forbrugerkreditlovens artikel 45, stk. 1, har følgende ordlyd:

»I tilfælde af kreditgiverens tilsidesættelse af [nærværende lovs] artikel 29, stk. 1, artikel 30, stk. 1, nr. 1-8, 10, 11 og 14-17, artikel 31 til 33, artikel 33a og artikel 36a-36c skal forbrugeren efter at have afgivet en skriftlig erklæring til kreditgiveren tilbagebetale kreditten uden renter og andre kreditomkostninger, der er forbundet med lånet, som kreditgiveren har til gode, inden for den frist og på den måde, der er fastsat i aftalen.«

- 9 Artikel 509, stk. 1, i polski kodeks cywilny (den polske civile lovbog) af 23. april 1964 (Dz. U. af 1964, nr. 16, pos. 93), bestemmer i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen, følgende:

»En kreditor kan uden debtors samtykke overdrage kravet til en tredjemand (overdragelse af krav), medmindre loven, en aftalemæssig begrænsning eller forpligtelsens art er til hinder herfor.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 10 Zwrotybankowe.pl har for Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie (retten i første instans for retskredsen Warszawa-Śródmieścia i Warszawa centrum, Polen), der er den forelæggende ret, anlagt sag mod PKO Bank Polski med påstand om, at sidstnævnte tilpligtes at betale et beløb på 4 537,45 polske złoty (PLN) (ca. 1 050 EUR) med tillæg af lovbestemte morarenter og sagsomkostninger.
- 11 Zwrotybankowe.pl har anlagt denne sag på grundlag af en aftale om overdragelse af et krav indgået med en forbruger (herefter »overdragelsesaftalen«), hvorved sidstnævnte havde overdraget retten til at kræve ethvert pengekrav mod PKO Bank Polski til førstnævnte. Det i hovedsagen omhandlede krav følger af anvendelsen af en sanktion, der er fastsat i forbrugerkreditlovens artikel 45, stk. 1, der gennemfører artikel 23 i direktiv 2008/48, pga. denne banks tilsidesættelse af

sine oplysningspligter i henhold til denne lov. Overdragelsesaftalen fastsætter, at denne forbruger som modydelse for den pågældende overdragelse modtager 50% af værdien af det hovedstolsbeløb, der inddrives fra den nævnte bank.

- 12 PKO Bank Polski har nedlagt påstand om, at det nævnte søgsmål skal afvises, og har gjort gældende, at Zwrotybankowe.pl ikke har søgsmålskompetence over for PKO Bank Polski, for så vidt som arten af det krav, som kræves inddrevet, er til hinder for, at det kan overdrages til en tredjemand. PKO Bank Polski har med hensyn til realiteten anført, at den under alle omstændigheder ikke har tilsidesat sine oplysningspligter i henhold til kreditaftalen med den nævnte forbruger.
- 13 I denne sammenhæng er den forelæggende ret i første række i tvivl om fortolkningen af det forbud, der blev indført ved artikel 22, stk. 2, i direktiv 2008/48, hvorefter en forbruger ikke kan give afkald på de rettigheder, der tilkommer den pågældende i medfør af de tilsvarende bestemmelser i national ret. Denne ret ønsker oplyst, om forbuddet også finder anvendelse på den i den nationale lovgivning fastsatte mulighed for forbrugeren at overdrage sine rettigheder til en tredjemand, der vil gøre disse rettigheder gældende i eget navn og derefter opkræve et vederlag på 50% af det opnåede beløb og returnere de resterende 50% til forbrugeren.
- 14 I denne henseende er den forelæggende ret af den opfattelse, at der bør anlægges en bred fortolkning af begrebet afkald som omhandlet i artikel 22, stk. 2, i direktiv 2008/48/EF, der også omfatter en sådan situation. Det grundlæggende formål med dette direktiv er nemlig at beskytte den pågældende forbruger mod urimelige kontraktvilkår i kreditaftaler og ikke at skabe en kilde til berigelse for tredjemand, som ikke er part i den indgåede kreditaftale.
- 15 Såfremt denne brede fortolkning ikke kan lægges til grund, er den forelæggende ret i anden række i tvivl om, hvorvidt artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 skal fortolkes således, at den nationale ret i forbindelse med dens forpligtelse til ex officio at undersøge, om et kontraktvilkår er urimeligt, ligeledes er forpligtet til ex officio at undersøge vilkår i en aftale om overdragelse af krav, der er indgået mellem den forbruger, der havde overdraget kravet, og erhververen, når denne aftale udgør retsgrundlaget for det søgsmål, hvorved denne erhverver har påberåbt sig disse krav over for kreditgiveren.
- 16 Den forelæggende ret har i denne forbindelse bemærket, at en konstatering af, at vilkår i en overdragelsesaftale er urimelige, kan føre til aftalens ugyldighed, således at Zwrotybankowe.pl fratages sin søgsmålskompetence, og søgsmålet i hovedsagen derfor afvises.
- 17 Denne ret har fremhævet de negative konsekvenser for den berørte forbruger, der under sådanne omstændigheder ikke selv opnår den del af det i overdragelsesaftalen fastsatte krav, der er gjort gældende over for kreditgiveren. Desuden vil vurderingen af, om et vilkår i overdragelsesaftalen er urimeligt, finde sted uden denne forbrugers tilstedeværelse, og uden at forbrugeren har mulighed for at deltage i proceduren og give udtryk for sine synspunkter i sagen.

- 18 På denne baggrund har Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie (retten i første instans for retskredsen Warszawa-Śródmieścia i Warszawa centrum) besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Skal artikel 22, stk. 2, i [direktiv 2008/48] fortolkes således, at denne bestemmelse er til hinder for en national lovgivning, der giver en forbruger mulighed for at overdrage de rettigheder, den pågældende er blevet tildelt ved nationale bestemmelser, der gennemfører direktivet, til en tredjemand, der ikke er en forbruger?
 - 2) Skal artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i [direktiv 93/13] fortolkes således, at rettens forpligtelse til ex officio at undersøge, om et kontraktvilkår er urimeligt, også gælder for et vilkår i en aftale om overdragelse af krav, der er indgået mellem en forbruger og en tredjemand, når denne aftale påberåbes af den pågældende tredjemand i en retssag som grundlag for dennes søgsmålskompetence i en sag mod den erhvervsdrivende, som er forbrugers oprindelige medkontrahent?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

- 19 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret oplyst, om artikel 22, stk. 2, i direktiv 2008/48 er til hinder for en national lovgivning, der giver en forbruger mulighed for at overdrage et krav om tilsidesættelse af en rettighed, som den pågældende er blevet tildelt ved nationale bestemmelser, der gennemfører direktivet, til en tredjemand, der ikke er en forbruger.
- 20 Det skal indledningsvis bemærkes, at den omstændighed, at tvisten i hovedsagen alene består mellem erhvervsdrivende, ikke er til hinder for anvendelsen af direktiv 2008/48 eller af direktiv 93/13, eftersom anvendelsesområdet for disse direktiver afhænger af parternes identitet i forhold til den i hovedsagen omhandlede kreditaftale og ikke i forhold til den pågældende tvist (jf. i denne retning dom af 11.9.2019, Lexitor, C-383/18, EU:C:2019:702, præmis 20, og af 18.11.2020, DelayFix, C-519/19, EU:C:2020:933, præmis 53 og 54).
- 21 I den foreliggende sag hidrører det i hovedsagen omhandlede krav, der følger af en kreditaftale indgået mellem en forbruger og PKO Bank Polski, og som blev erhvervet af Zwrotybankowe.pl i henhold til en overdragelsesaftale, således at disse to direktiver finder anvendelse i tvisten i hovedsagen.
- 22 Det skal i øvrigt bemærkes, at direktiv 2008/48 blev vedtaget med det dobbelte formål at sikre, at alle forbrugere i Den Europæiske Union nyder samme høje grad af beskyttelse af deres interesser, og at lette indførelsen af et velfungerende indre marked for forbrugerkredit (dom af 5.9.2019, Pohotovost, C-331/18, EU:C:2019:665, præmis 41, og af 26.3.2020, Mikrokasa og Revenue Niestandardowy Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty, C-779/18, EU:C:2020:236, præmis 44 og den deri nævnte retspraksis). Navnlig sikrer dette direktivs artikel 22, stk. 2, et højt beskyttelsesniveau for forbrugere ved at forbyde, at disse giver ethvert afkald på de rettigheder, der tilkommer dem i medfør af det nævnte direktiv.

- 23 Den forelæggende ret er af den opfattelse, at begrebet afkald i denne bestemmelse skal fortolkes bredt, således at det omfatter overdragelsen af de rettigheder, som den pågældende forbruger har i henhold til direktiv 2008/48, og derfor kan være til hinder for en sådan overdragelse, selv om den er tilladt i national ret.
- 24 Det skal indledningsvis bemærkes, at ordlyden af artikel 22, stk. 2, i direktiv 2008/48 ikke præciserer, hvad der skal forstås ved afkald på de rettigheder, som den nationale ret, der gennemfører det nævnte direktiv, giver forbrugerne. Denne bestemmelse skal således analyseres under hensyn til den sammenhæng, hvori den indgår, og de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af, således som de er angivet i nærværende doms præmis 22 (jf. i denne retning dom af 26.4.2022, Landespolizeidirektion Steiermark (Maksimal varighed af grænsekontrollen ved de indre grænser), C-368/20 og C-369/20, EU:C:2022:298, præmis 56 og den deri nævnte retspraksis).
- 25 I denne henseende har Domstolen allerede tidligere taget stilling til fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse, der har til formål at sikre et højt beskyttelsesniveau for den svagere part i en kontrakt i tilfælde af overdragelse af denne parts rettigheder til et handelsselskab. I den sag, der gav anledning til dom af 29. februar 2024, Eventmedia Soluciones (C-11/23, EU:C:2024:194), undersøgte Domstolen i det væsentlige, om artikel 15 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91 (EUT 2004, L 46, s. 1) tillod fastsættelse af et vilkår, der forbyder en overdragelse af de rettigheder, som en luftfartspassager har over for et transporterende luftfartsselskab, navnlig retten til kompensation. Denne artikel 15 med overskriften »Ansvarsbegrænsning« bestemmer i stk. 1, at luftfartsselskabers forpligtelser over for passagerer i henhold til denne forordning ikke må begrænses eller ophæves ved f.eks. en undtagelse eller restriktiv klausul i en transportkontrakt.
- 26 Domstolen fastslog, at henset til formålet om at sikre et højt beskyttelsesniveau for luftfartspassagerer og med henblik på at sikre effektiviteten af disse passagerers ret til kompensation skal ikke alene undtagelser eller begrænsninger, der direkte vedrører denne rettighed som sådan, men også dem, der til skade for disse passagerer begrænser betingelserne for udøvelse af den nævnte ret i forhold til de gældende lovbestemmelser, anses for ulovlige som omhandlet i den nævnte artikel 15 (jf. i denne retning dom af 29.2.2024, Eventmedia Soluciones, C-11/23, EU:C:2024:194, præmis 43).
- 27 Med henblik på at sikre et højt beskyttelsesniveau for luftfartspassagerer og sætte dem i stand til at udøve deres rettigheder, er det nemlig nødvendigt at sikre, at en passager, der er berørt af aflysningen af en flyafgang, har ret til frit at vælge, på hvilken måde vedkommende mest effektivt kan forsvare sine rettigheder på, bl.a. ved at give den pågældende mulighed for at henvende sig direkte til det transporterende luftfartsselskab, anlægge sag ved de kompetente retter eller, såfremt dette er fastsat i den relevante nationale lovgivning, overdrage sit krav til tredjemand for at begrænse de vanskeligheder og udgifter, som kan afskrække den pågældende fra at tage personlige skridt mod dette luftfartsselskab for et beløb af mindre økonomisk betydning (dom af 29.2.2024, Eventmedia Soluciones, C-11/23, EU:C:2024:194, præmis 44).

- 28 Domstolen fastslog derfor, at formålet om at sikre et højt beskyttelsesniveau for luftfartspassagerer er til hinder for, at der i en transportkontrakt indsættes et vilkår, der forbyder overdragelse af de rettigheder, som en luftfartspassager har i henhold til forordning nr. 261/2004 (jf. i denne retning dom af 29.2.2024, Eventmedia Soluciones, C-11/23, EU:C:2024:194, præmis 46).
- 29 Heraf følger analogt, at formålet om et højt beskyttelsesniveau for forbrugere er til hinder for den af den forelæggende ret påtænkte brede fortolkning af begrebet afkald som omhandlet i artikel 22, stk. 2, i direktiv 2008/48/EF, som fører til, at overdragelse af de rettigheder, som disse forbrugere har i henhold til dette direktiv, ligeledes forbydes. En sådan overdragelse udgør nemlig en af de eventuelle lovbestemte muligheder i henhold til de nationale retsordener for at give forbrugerne mulighed for at forsvare deres rettigheder ved at begrænse de vanskeligheder og udgifter, som kan afskrække de pågældende fra at tage personlige skridt mod den pågældende erhvervsdrivende.
- 30 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 22, stk. 2, i direktiv 2008/48 skal fortolkes således, at denne bestemmelse ikke er til hinder for en national lovgivning, der giver en forbruger mulighed for at overdrage et krav om tilsidesættelse af en rettighed, som den pågældende er blevet tildelt ved nationale bestemmelser, der gennemfører dette direktiv, til en tredjemand, der ikke er en forbruger.

Det andet spørgsmål

- 31 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 skal fortolkes således, at en national ret ex officio kan eller skal undersøge, om et vilkår i en aftale om overdragelse af krav indgået af en forbruger er urimeligt, når den tvist mellem det erhvervende selskab og en erhvervsdrivende, der er indbragt for denne ret, ikke drejer sig om denne overdragelsesaftale, men om forbrugers krav over for denne erhvervsdrivende.
- 32 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at tvisten i hovedsagen vedrører det krav, der følger af kreditaftalen indgået mellem PKO Bank Polski og en forbruger, og som Zwrotybankowe.pl har erhvervet. Overdragelsesaftalen er således ikke genstand for denne tvist, og den nævnte forbruger er ikke part i den af Zwrotybankowe.pl indledte sag.
- 33 Når dette er sagt, har den forelæggende ret som begrundelse for forelæggelsen af det andet præjudicielle spørgsmål, efter at have fået kendskab til den overdragelsesaftale, som ligger til grund for Zwrotybankowe.pl's søgsmålskompetence, henvist til Domstolens praksis, hvorefter den nationale ret ex officio skal undersøge, om et kontraktvilkår eventuelt er urimeligt, så snart den råder over de oplysninger vedrørende de retlige eller faktiske omstændigheder, som denne prøvelse kræver.
- 34 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at det fremgår af fast retspraksis, at de nationale retter, når de råder over de oplysninger vedrørende de retlige eller faktiske omstændigheder, som denne prøvelse kræver, således ex officio skal efterprøve, om et kontraktvilkår, der henhører under anvendelsesområdet for direktiv 93/13, er urimeligt, og derved afhjælpe den manglende ligevægt mellem forbrugeren og den erhvervsdrivende (jf. i denne retning dom af 11.3.2020, Lintner, C-511/17, EU:C:2020:188, præmis 26).

- 35 Der er imidlertid heller ingen tvivl om, at Domstolen ligeledes har fremhævet indledningsvis, at den ex officio-undersøgelse, som den nationale ret, for hvilken en tvist verserer, er forpligtet til at foretage i medfør af direktiv 93/13, er begrænset til de kontraktvilkår, hvis urimelige karakter kan fastslås på grundlag af de retlige og faktiske forhold, der fremgår af de sagsakter, som denne nationale ret råder over (jf. i denne retning dom af 11.3.2020, Lintner, C-511/17, EU:C:2020:188, præmis 27).
- 36 Herefter har Domstolen præciseret, at den nationale ret er forpligtet til ex officio at træffe bevisforanstaltninger, idet de retlige og faktiske oplysninger, der allerede fremgår af sagens akter, rejser alvorlig tvivl om den urimelige karakter af visse vilkår, som, selv om forbrugeren ikke har anfægtet dem, har forbindelse til tvistens genstand, og idet gennemførelsen af den ex officio-undersøgelse, der påhviler denne ret, dermed kræver, at sådanne bevisforanstaltninger træffes (dom af 11.3.2020, Lintner, C-511/17, EU:C:2020:188, præmis 38). I mangel af en effektiv prøvelse af den eventuelt urimelige karakter af kontraktvilkårene i den pågældende kontrakt er det nemlig ikke muligt at sikre, at de rettigheder, der er tillagt ved direktiv 93/13, overholdes (dom af 7.11.2019, Profi Credit Polska, C-419/18 og C-483/18, EU:C:2019:930, præmis 66 og den deri nævnte retspraksis).
- 37 Domstolen har ikke desto mindre endelig fastslået, at den nationale ret således inden for grænserne af genstanden for den tvist, der verserer for den, skal undersøge et kontraktvilkår ex officio, henset til den beskyttelse, som en forbruger skal indrømmes i henhold til direktiv 93/13, for at undgå, at dennes krav forkastes ved en afgørelse, der eventuelt har fået retskraft, selv om kravene kunne være blevet tiltrådt, hvis forbrugeren ikke på grund af manglende viden havde undladt at gøre gældende, at dette vilkår var urimeligt (jf. i denne retning dom af 11.3.2020, Lintner, C-511/17, EU:C:2020:188, præmis 32).
- 38 Det følger af de betragtninger, der er anført i nærværende doms præmis 34-37, at den nationale rets pligt til ex officio at undersøge et kontraktvilkår gælder med hensyn til de vilkår, der, selv om de ikke er blevet anfægtet af den pågældende forbruger, fremgår af den kontrakt, der er genstand for tvisten, og at denne prøvelse er begrundet i kravet om den beskyttelse, som en forbruger skal indrømmes i henhold til direktiv 93/13.
- 39 Det fremgår således af forelæggelsesafgørelsen, at Zwrotybankowe.pl har nedlagt påstand om, at PKO Bank Polski tilpligtes at betale et krav, der følger af en kreditaftale indgået af en forbruger med denne bank, som en konsekvens af den angivelige tilsidesættelse af de i direktiv 2008/48 fastsatte oplysningspligter i forbindelse med indgåelsen af denne kontrakt. PKO Bank Polski har heroverfor navnlig gjort gældende, at et sådant krav, som sagsøgeren i hovedsagens søgsmålskompetence udspringer af, i medfør af artikel 22, stk. 2, i direktiv 2008/48 ikke kunne være genstand for en sådan overdragelsesaftale.
- 40 Det følger heraf, at det kontraktvilkår, som den forelæggende ret har henvist til i det præjudicielle spørgsmål, ikke falder inden for grænserne for genstanden for den tvist, der er indbragt for den, således at denne ret ikke ex officio kan undersøge kontraktvilkåret, henset til den beskyttelse, som en forbruger skal indrømmes i henhold til direktiv 93/13, i overensstemmelse med den retspraksis, der er nævnt i nærværende doms præmis 37.
- 41 Hvad angår et søgsmål anlagt af et erhvervsdrivende selskab, som har fået overdraget en forbrugers krav i forhold til denne forbrugers erhvervsdrivende medkontrahent, skal det i øvrigt fastslås, således som generaladvokaten har anført i punkt 32 i forslaget til afgørelse, at et søgsmål

mellem to erhvervsdrivende ikke er kendetegnet ved den ubalance, som findes i et søgsmål mellem forbrugeren og vedkommendes erhvervsdrivende medkontrahent (jf. i denne retning dom af 11.4.2024, Air Europa Líneas Aéreas, C-173/23, EU:C:2024:295, præmis 38).

- 42 Som anført i nærværende doms præmis 34 har Domstolen nemlig allerede fremhævet, at det er på grund af uligheden mellem forbrugeren og den erhvervsdrivende, at den nationale ret er forpligtet til ex officio at efterprøve, om et kontraktvilkår, der henhører under anvendelsesområdet for direktiv 93/13, er urimeligt, og dermed afhjælpe en sådan manglende ligevægt.
- 43 Det følger heraf, at det med henblik på at sikre effektiviteten af den forbrugerbeskyttelsesordning, der tilsigtes med direktiv 93/13, i modsætning til i det tilfælde, som er omhandlet i den retspraksis, der er nævnt i nærværende doms præmis 34, ikke er nødvendigt, at den nationale retsinstans, der behandler en tvist mellem to erhvervsdrivende, såsom et selskab, der har fået overdraget en forbrugers rettigheder, og denne forbrugers erhvervsdrivende medkontrahent, ex officio undersøger, om et kontraktvilkår i den kontrakt, som forbrugeren har indgået, er urimeligt (dom af 11.4.2024, Air Europa Líneas Aéreas, C-173/23, EU:C:2024:295, præmis 39).
- 44 Som den forelæggende ret har anført, kan en konstatering i den foreliggende sag af urimeligheden af et eller flere vilkår i overdragelsesaftalen i det tilfælde, hvor kontrakten ikke kan opretholdes uden disse vilkår, desuden få som mulig konsekvens, at den pågældende erhverver, dvs. Zwrotybankowe.pl, ikke har søgsmålskompetence, og at den overdragende forbruger i forbindelse med den ved den forelæggende ret verserende sag ikke opnår nogen form for erstatning. En sådan situation kan være til skade for en effektiv forbrugerbeskyttelse, eftersom forbrugeren – i det mindste på kort sigt – fratages den del af kravet, som den pågældende ønskede at opnå gennem overdragelsesaftalen, selv uden at have haft mulighed for at blive hørt i denne forbindelse.
- 45 Det følger heraf, at artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 ikke kræver, at den nationale ret ex officio undersøger, om et kontraktvilkår i en aftale om overdragelse af et krav indgået mellem en forbruger og erhververen af denne forbrugers rettigheder, er urimeligt, når den tvist, der er indbragt for den nationale ret, ikke vedrører denne overdragelsesaftale, men denne forbrugers krav mod den bank, der havde indgået en kreditaftale med forbrugeren.
- 46 Under disse omstændigheder tilkommer det udelukkende den nationale ret at vurdere, om og i hvilket omfang den nationale lovgivning giver mulighed for eller pålægger den at efterprøve, om Zwrotybankowe.pl har søgsmålskompetence, navnlig ved at undersøge indholdet af den aftale, der eventuelt giver denne bank søgsmålskompetence, men som ikke er genstand for den tvist, der verserer for den. For at overholde det EU-retlige effektivitetsprincip kan anvendelsen af en national processuel regel ikke gøre det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve de rettigheder, der bl.a. er tillagt ved direktiv 93/13 (jf. i denne retning dom af 17.5.2022, SPV Project 1503 m.fl., C-693/19 og C-831/19, EU:C:2022:395, præmis 60). Denne nationale ret skal således påse, at denne bestemmelse ikke fører til negative konsekvenser for den pågældende forbruger, når denne sidstnævnte ikke har haft mulighed for at gøre sine argumenter gældende under kontradiktoriske retsforhandlinger (jf. i denne retning dom af 11.4.2024, Air Europa Líneas Aéreas, C-173/23, EU:C:2024:295, præmis 44).
- 47 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det andet spørgsmål besvares med, at artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 skal fortolkes således, at en national ret ikke ex officio skal undersøge, om et vilkår i en aftale om overdragelse af krav indgået af en forbruger er urimeligt, når

den tvist mellem det erhvervende selskab og en erhvervsdrivende, der er indbragt for denne ret, ikke drejer sig om denne overdragelsesaftale, men om forbrugerens krav over for denne erhvervsdrivende.

Sagsomkostninger

- 48 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

- 1) Artikel 22, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008 om forbrugerkreditaftaler og om ophævelse af Rådets direktiv 87/102/EØF**

skal fortolkes således, at

denne bestemmelse ikke er til hinder for en national lovgivning, der giver en forbruger mulighed for at overdrage et krav om tilsidesættelse af en rettighed, som den pågældende er blevet tildelt ved nationale bestemmelser, der gennemfører dette direktiv, til en tredjemand, der ikke er en forbruger.

- 2) Artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler**

skal fortolkes således, at

en national ret ikke ex officio skal undersøge, om et vilkår i en aftale om overdragelse af krav indgået af en forbruger er urimeligt, når den tvist mellem det erhvervende selskab og en erhvervsdrivende, der er indbragt for denne ret, ikke drejer sig om denne overdragelsesaftale, men om forbrugerens krav over for denne erhvervsdrivende.

Underskrifter